

MANUÁL PRO POSKYTOVATELE A PŘÍJEMCE **VEŘEJNÉ PODPORY**

I. POJEM VEŘEJNÁ PODPORA A OPATŘENÍ PŘEDSTAVUJÍCÍ VEŘEJNOU PODPORU

ÚVOD

Úvodní část informativní příručky se věnuje otázce veřejné podpory v souvislosti se Smlouvou o založení Evropského hospodářského společenství. Tato Smlouva má významné dopady na možnost využití veřejných prostředků v členských zemích Evropské unie, tedy i v České republice. Hlavním principem je totiž extraterritoriální (nadmárodní) aplikace soutěžních pravidel Společenství na veřejnou podporu poskytovanou v České republice.

ZÁKLADY KONTROLY VEŘEJNÉ PODPORY V EVROPSKÉ UNII

Základ právní úpravy kontroly veřejné podpory zůstal nezměněn od podepsání Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství v roce 1957. Základní pravidla pro kontrolu veřejné podpory jsou obsažena v článcích 87 až 89 Smlouvy.

První odstavec článku 87 stanoví, že :

„nestanoví-li tato Smlouva jinak, jsou se společným trhem neslučitelné jakékoliv formy podpory poskytované **státem nebo ze státních prostředků**, které **zvýhodňováním** určitých podniků nebo určitých odvětví výroby **narušují soutěž** nebo hrozí narušením soutěže, pokud nepříznivě **ovlivňují obchod mezi členskými státy**“.

Jednotlivá kritéria výše uvedené definice lze blíže objasnit následujícím způsobem:

- a) Pravidla veřejné podpory pokrývají pouze opatření, při kterých dojde k přesunu **státních prostředků** (může se jednat o prostředky národní, regionální, obecní, prostředky veřejných bank, nadací atd.). Veřejná podpora nemusí být poskytnuta přímo státem samotným. Může dojít k jejímu poskytnutí také ze strany soukromých či veřejných zprostředkovatelů určených státem, např. v případě, kdy je soukromá banka pověřena správou prostředků státního programu podpory. Přesun finančních prostředků představující poskytnutí veřejné podpory může mít také různé formy: dotace, slevy na dani, záruky za úvěr, odpuštění penále apod.
- b) Poskytnutím veřejné podpory dochází ke **zvýhodnění příjemce podpory**, které by za běžných tržních podmínek nezískal. Méně obvyklé příklady zvýhodnění mohou být např. tyto: společnost zakoupí/pronajme si pozemek vlastněný veřejnou institucí (např. obcí) za cenu nižší než tržní; společnost prodá státu pozemek za cenu vyšší než tržní; společnost využívá zvýhodněný přístup k infrastruktuře zdarma; společnost získá záruku státu za úvěr; společnost získá příspěvek na reklamu.

Pokud příjemce podpory získává výše zmíněné zvýhodnění na úkor ostatních soutěžitelů, tzn. opatření je **selektivní** nikoli obecné (určené všem soutěžitelům bez rozdílu na daném trhu členského státu), je splněno jedno z kritérií definice poskytnutí veřejné podpory. Opatření je považováno za selektivní např. ve chvíli, kdy poskytovatel veřejné podpory uplatňuje volné uvážení při výběru příjemce

podpory nebo pokud je omezena platnost opatření pouze na část území členského státu či určité odvětví výroby.

- c) a d) K potenciálnímu **narušení soutěže a ovlivnění obchodu mezi členskými státy** dochází již ve chvíli, kdy příjemce podpory vykonává podnikatelské aktivity a účastní se trhu, na kterém probíhá obchod mezi členskými státy. Právní forma příjemce podpory není v tomto kontextu důležitá, jelikož i nezisková organizace může vykonávat podnikatelské aktivity. Evropská komise dospěla k závěru, že pouze tzv. podpora *de minimis* (viz níže v části III.) neovlivňuje soutěž ani obchod mezi členskými státy a není proto považována za veřejnou podporu ve smyslu článku 87 (1) Smlouvy.

Při splnění všech kritérií uvedených pod body a) až d) dochází k poskytnutí veřejné podpory, která je všeobecně neslučitelná se společným trhem a může být prohlášena za slučitelnou pouze za podmínek zmíněných níže.

Druhý odstavec článku 87 Smlouvy uvádí případy veřejné podpory, které jsou automaticky vyňaty z výše uvedeného obecného zákazu. Jedná se o tři druhy podpory, které lze obecně vymezit jako pomoc „sociálního“ charakteru; pomoc určenou na likvidaci škod způsobených mimořádnými událostmi a pomoc určenou ekonomice určitých oblastí Spolkové republiky Německo dotčených rozdělením Německa.

Třetí odstavec článku 87 uvádí ty druhy veřejné podpory, které mohou být považovány za slučitelné se společným trhem Společenství. Jedná se o tyto druhy veřejné podpory :

podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností;

podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu nebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;

podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem ...

podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu;

jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

Článek 87 tedy obsahuje obecný zákaz veřejné podpory ovlivňující obchod mezi členskými státy EU, ale současně vymezuje ty druhy veřejné podpory, které jsou automaticky považovány za slučitelné se společným trhem a ty druhy veřejné podpory, které *mohou* být považovány za slučitelné se společným trhem. Podpory, které mohou být považovány za slučitelné se společným trhem podle uvedených výjimek musejí být ovšem předem **notifikovány Evropské komisi** (postup a náležitosti notifikace viz níže v části II.).

II. ROLE ÚŘADU PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE A EVROPSKÉ KOMISE V OBLASTI VEŘEJNÉ PODPORY

ZÁKON O ÚPRAVĚ NĚKTERÝCH VZTAHŮ V OBLASTI VEŘEJNÉ PODPORY

Od 1. 5. 2004 přešla veškerá rozhodovací pravomoc Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) ve věcech posuzování slučitelnosti veřejné podpory se společným trhem na Evropskou komisi (dále také jen „Komise“) a Úřad se stal centrálním koordinačním, poradenským, konzultačním a monitorovacím orgánem v oblasti veřejné podpory.

Nová role Úřadu vyplývá ze zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje (dále jen „zákon o úpravě vztahů“), který nabyl účinnosti dnem vstupu České republiky do Evropské unie. Dle zákona o úpravě vztahů Úřad konkrétně:

- spolupracuje s poskytovateli před oznámením veřejné podpory Komisi (např. při školení poskytovatelů; při rozhodování, zda se jedná o veřejnou podporu, jakou formou je potřeba podporu oznámit či notifikovat; při zajištění neformálních dotazů a konzultací s Komisí; při přípravě programů podpory a notifikačních formulářů),
- spolupracuje s Komisí a poskytovateli v průběhu řízení před Komisí (např. zodpovídá doplňující dotazy Komise v průběhu řízení, účastní se jednání s Komisí). Řízení před Komisí se týkají především oznámené veřejné podpory, protiprávní veřejné podpory, zneužití veřejné podpory a existujících režimů veřejné podpory.
- vede evidenci poskytnutých veřejných podpor na území České republiky (do 30. dubna každého kalendářního roku je poskytovatel povinen předkládat Úřadu informace o poskytnutých veřejných podporách, podrobnosti jsou stanoveny ve vyhlášce o plnění informační povinnosti) a předkládá Komisi výroční zprávu,
- dále, v rámci své rozhodovací činnosti, vykonává kontrolu nad plněním pravomocných rozhodnutí o veřejné podpoře vydaných Úřadem podle právních předpisů platných před účinností zákona o úpravě vztahů a rozhoduje o ukládání pokut podle tohoto zákona.

PRAVIDLA PRO POSTUP PŘI VYŘIZOVÁNÍ NOTIFIKACÍ PŘÍPADŮ VEŘEJNÉ PODPORY EVROPSKÉ KOMISI

Členské státy Evropské unie jsou povinny předem notifikovat Komisi plánovanou veřejnou podporu a změny existující podpory (schválené před vstupem státu do EU) a navrhovaná opatření mohou realizovat teprve poté, co Komise přijme k danému případu příslušné rozhodnutí. Veřejná podpora realizovaná předtím, než Komise vydá své rozhodnutí, je protiprávní (nezákonná podpora). Zákaz udělování podpory bez předchozího schválení Komise je absolutní a kategorický, a jako takový představuje normu s přímou účinností.

Forma a obsah notifikace

V notifikaci poskytne členský stát veškeré nezbytné informace tak, aby Komise mohla přijmout rozhodnutí. Rozsah nezbytných informací závisí na druhu veřejné podpory, která má být poskytnuta. Za účelem usnadnění přípravy notifikací na straně členských států a jejich posuzování na straně Komise vydala Komise „notifikační formuláře“ pro veškeré typy veřejné podpory (např. regionální podpora, podpora spojená se záchranou a

restrukturalizací firmy v obtížích, podpora výzkumu a vývoje, apod.), které jsou k nalezení na internetových stránkách Úřadu i Komise. V těchto „notifikačních formulářích“ požaduje Komise veškeré informace, které jsou (z pohledu Komise) nezbytné pro přijetí rozhodnutí o určitém druhu podpory. Každý formulář navíc obsahuje kolonku „další informace“, kde má daný členský stát možnost uvést informace, o kterých se domnívá, že by mohly být pro Komisi užitečné, nápomocné či důležité. V této části notifikačního formuláře lze uvést podrobné informace o podporovaných projektech (např. v případě podpory spojené se záchranou a restrukturalizací firmy v obtížích může jít o základní informace o firmě, její historii, okolnostech vzniku a vývoji v minulosti).

Komise přijímá pouze notifikace zaslané na formulářích obsažených v příloze k Nařízení EK 794/2004. Pokud nebudou tyto formuláře vyplněny správným způsobem, může je Komise vrátit jako neúplné. V důsledku toho neběží lhůta (2 měsíce), během níž má Komise přijmout rozhodnutí (v praxi Komise prodlužuje tuto lhůtu tím, že označí notifikaci za neúplnou a klade dotazy na oznamovanou podporu). Od 1. 1. 2006 se notifikace uskutečňuje pouze v elektronické formě, a to prostřednictvím Úřadu (v případě veřejné podpory poskytované do oblasti zemědělství prostřednictvím Ministerstva zemědělství).

Předběžné posouzení

Komise posoudí notifikaci neprodleně po jejím obdržení. Toto posouzení není tak důkladné jako formální šetření, které může následovat. Tato fáze notifikační procedury – předběžné posouzení – končí rozhodnutím Komise. Komise přijme rozhodnutí do dvou měsíců po obdržení úplné notifikace. Mohou být přijata následující rozhodnutí:

1. Oznamované opatření nepředstavuje podporu
2. Oznamované opatření představuje podporu, avšak Komise zjistí, že neexistují žádné pochybnosti o jeho slučitelnosti s principy společného trhu („rozhodnutí o nevznesení námitek“)
3. Pokud Komise zjistí, že existují pochybnosti a slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu, přijme „rozhodnutí o zahájení formálního šetření“.

Pokud Komise přijme rozhodnutí uvedené v bodu 1 nebo 2, je notifikační procedura ukončena a členský stát může zahájit realizaci podpory. Pokud však Komise rozhodne o zahájení formálního šetření, vstupuje notifikační procedura do druhé fáze.

Formální šetření

Komise zahájí formální šetření v případě, že na základě předběžného posouzení zjistí, že existují pochybnosti o slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu. Účelem formálního šetření je zajistit komplexní posouzení daného případu prostřednictvím dalšího zkoumání sporných záležitostí společně s příslušným členským státem a na základě vyslechnutí názorů zainteresovaných stran. Rozhodnutí o zahájení formálního šetření vychází ze souhrnu příslušných faktických a právních okolností a z předběžného posouzení Komise, které se týká povahy navrhovaného opatření a poukazuje na pochybnosti co se týče jeho slučitelnosti s principy společného trhu. Členské státy a další zainteresované strany (tj. osoby, organizace či sdružení organizací, jejichž zájmy mohou být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemci této podpory, konkurenční organizace a profesní asociace) jsou vyzvány, aby sdělily své připomínky.

Komise může uzavřít formální šetření přijetím některého z následujících rozhodnutí:

1. „nejde o veřejnou podporu“: jde o případ, kdy Komise zjistí, že po vhodné úpravě ze strany příslušného členského státu oznamované opatření nepředstavuje veřejnou podporu,
2. „kladné rozhodnutí“: jde o případ, kdy Komise zjistí, že pochybnosti (vzniklé na základě předběžného posouzení) o slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu byly vhodnou úpravou na straně příslušného členského státu

odstraněny, a Komise rozhodne, že podpora je slučitelná s principy společného trhu,

3. „podmíněné rozhodnutí“: Komise může kladné rozhodnutí doplnit podmínkami, za kterých lze podporu považovat za slučitelnou s principy společného trhu, a stanovit povinnosti, které umožní sledovat, zda je příslušné rozhodnutí naplňováno,
4. „záporné rozhodnutí“: Komise může dojít k závěru, že oznamované opatření není slučitelné s principy společného trhu a že nebude realizováno.

Nezákonná podpora

Nezákonná veřejná podpora je taková podpora, kterou členský stát poskytl předtím, než Komise přijala příslušné rozhodnutí. V případě nezákonné podpory uplatňuje Komise v zásadě stejný „dvoufázový“ postup: předběžné posouzení a v případě nutnosti formální šetření.

V případě poskytnutí státní podpory bez předchozího rozhodnutí Komise („nezákonná podpora“) zahrnuje postup některé specifické kroky: Komise musí bez prodlení prošetřit informace o údajné nezákonné podpoře bez ohledu na zdroj těchto informací (např. tisk či stížnost konkurenta příjemce podpory). Komise není při svém rozhodování omezena v zásadě žádnými časovými lhůtami. Než Komise přijme konečné rozhodnutí o slučitelnosti podpory s principy společného trhu, může vydat „příkaz k pozastavení podpory“, který pozastavuje realizaci jakékoliv nezákonné podpory. V případě, že jsou splněna určitá kritéria, může vydat „příkaz k navrácení podpory“, který zakládá povinnost navrácení jakékoliv nezákonné podpory.

„Příkaz k navrácení podpory“ (možná, ale nepříliš běžná praxe) nelze zaměňovat s „rozhodnutím o navrácení podpory“ ze strany Komise. „Příkaz k navrácení podpory“ je opatření, které může Komise přijmout předtím, než posoudí, zda je nezákonná podpora slučitelná s principy společného trhu, avšak pouze při splnění určitých kritérií.

„Rozhodnutí o navrácení podpory“ je standardním důsledkem zjištění, že nezákonná státní podpora není slučitelná s principy společného trhu. Podpora, která má být navržena v souladu s „rozhodnutím o navrácení podpory“, musí zahrnovat úrok podle příslušné úrokové sazby, kterou stanoví Komise. Úrok se počítá od data, kdy byla nezákonná podpora dána k dispozici příjemci, do data jejího navrácení. Navrácení podpory bude provedeno v souladu s postupy, které jsou stanoveny zákony daného členského státu, pokud tyto zákony umožňují neprodlené a faktické provedení tohoto rozhodnutí Komise. Pokud dojde k jakémukoliv prodlení v realizaci „rozhodnutí o navrácení podpory“ (Komise obvykle požaduje informace o jeho provedení dva měsíce od data vydání), může Komise předat tuto záležitost přímo Evropskému soudnímu dvoru.

III. POSUZOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH TYPŮ VEŘEJNÉ PODPORY

CO NENÍ VEŘEJNOU PODPOROU

Za veřejnou podporu se nepovažuje podpora malého rozsahu, tzv. de minimis, neboť nemá dopad na hospodářskou soutěž, ani neovlivňuje obchod mezi členskými státy Evropské unie. Při jejím poskytování však musí být dodrženy podmínky, které jsou obsaženy v Nařízení Evropské komise č. 1998/2006 z 15. 12. 2006.

Poskytovatel může poskytnout příjemci podporu na jakýkoli účel za podmínky, že výše této podpory spolu s ostatními podporami, které mají charakter de minimis a které příjemce obdržel za dobu předchozích tří let, nepřekročí výši 200 000 EUR. Od 1. 1. 2007 lze použít toto nařízení i na odvětví dopravy, s výjimkou podpory nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu podnikům, provozujícím tento druh dopravy pro cizí potřebu. Pro odvětví silniční dopravy je maximální částka podpory stanovena na 100 000 EUR.

Nařízení o podpoře de minimis lze použít pouze na transparentní typy podpor, popř. na takové typy opatření, u nichž je možné přesně vyčíslit výši podpory. Za transparentní podporu lze považovat podporu, pro niž lze přesně vypočítat hrubý ekvivalent grantu ex ante bez potřeby provádět hodnocení rizik. Podpory ve formě půjček jsou považovány za transparentní, byl-li hrubý ekvivalent grantu vypočten na základě tržních úrokových měr běžných v době udělení grantu. Za transparentní se rovněž považuje podpora ve formě záruk, jestliže zaručená část půjčky poskytnutá podle režimu záruk nepřesáhne 1 500 000 EUR na jeden podnik. Pro podniky v odvětví dopravy je tato hranice snížena na 750 000 EUR na jeden podnik.

Na opatření rizikového kapitálu a kapitálových injekcích, které nejsou považovány za transparentní, je možné použít nařízení o podpoře de minimis pouze v případě, že celková hodnota transakce (tj. celková částka kapitálové injekce, popř. výše kapitálu obdržená podnikem v rámci režimu rizikového kapitálu) nepřesáhne stropy, stanovené tímto nařízením.

Nařízení dále stanoví povinnosti poskytovatele, zejména povinnost písemně sdělit podniku zamýšlenou částku podpory, upozornit jej na charakter podpory de minimis s výlučným odvoláním na toto nařízení, citací jeho názvu a jeho zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie, vyžádat si od daného podniku prohlášení o všech dalších podporách de minimis, které tento podnik v předchozích dvou fiskálních letech a v současném fiskálním roce obdržel. Poskytovatel poskytne novou podporu de minimis až po přezkoumání, zda celková výše podpory de minimis, kterou podnik obdržel v rozhodném období, nepřesáhne maximální stropy.

Podporu de minimis nelze poskytnout

- v oblasti rybolovu a akvakultury,
- v oblasti prvovýroby zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o založení ES,
- na nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu poskytovanou podnikům provozujícím silniční nákladní dopravu pro cizí potřebu,
- v odvětví uhlí,
- exportu a podpory podmiňující použití domácího zboží na úkor dováženého zboží,
- podnikům v obtížích.

V oblasti zpracování a uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o založení ES nelze dále poskytnout podporu de minimis, je-li výše podpory stanovena na základě ceny nebo množství produktů zakoupených od primárních producentů nebo

uvedených na trh danými podniky a dále je-li poskytnutí podpory závislé na podmínce, že bude zčásti nebo zcela předána prvovýrobcům.

Podporu de minimis není možno kumulovat s jinou veřejnou podporou, jestliže by kumulací došlo k poskytnutí vyšší míry podpory než je uvedena v nařízeních o blokových výjimkách nebo v rozhodnutí Komise (v případě individuálního rozhodnutí ve věci veřejné podpory).

1. ROZPOČTOVÁ OPATŘENÍ JAKO VEŘEJNÁ PODPORA

1.1 Státní záruky

Záruky poskytované veřejnými orgány včetně státních institucí, obcí, měst a podniků s rozhodujícím vlivem státu (státní podniky, společnosti, v nichž má stát rozhodující podíl) mohou spadat do působnosti pravidel o veřejné podpoře a musí být zajištěn soulad jejich poskytování s příslušnými předpisy ES.

Příjemcem podpory bude v obvyklém případě vypůjčovatel (dlužník). Státní záruky mohou umožnit vypůjčovateli dosáhnout nižší úrokové míry z úvěru anebo mu poskytnou větší míru jistoty, než by tomu bylo bez poskytnutí záruky. V některých případech by si vypůjčovatel ani nemohl vypůjčit peníze bez státní garance. Poskytnutí takových garancí proto může usnadnit vznik nové podnikatelské činnosti a umožnit některým podnikům získat peníze na nové aktivity nebo jednoduše tyto aktivity udržet, místo aby tyto podniky musely opustit trh.

Ze státní záruky vzniká prospěch tak, že riziko spojené se zárukou je neseno státem. Toto riziko by mělo být normálně kompenzováno zaplacením úroku ve výši odpovídající tržní sazbě. Tam, kde je úrok nižší než tržní sazba, se jedná o veřejnou podporu.

Za určitých podmínek může být příjemcem podpory také věřitel. Jestliže je například státní záruka poskytnuta ex-post ve vztahu k půjčce nebo jinému finančnímu závazku, již přijatému bez toho, že by byly přizpůsobeny jeho podmínky, nebo jestliže půjčka, na níž byla poskytnuta záruka, je využita, aby splatila jinou, nezaručenou půjčku, stejné úvěrové instituci, v tom případě může existovat veřejná podpora ve prospěch věřitele.

Záruka nepředstavuje veřejnou podporu, pokud jsou splněny následující podmínky:

- vypůjčovatel nemá finanční potíže,
- vypůjčovatel by v principu byl schopen získat půjčku za tržních podmínek na finančních trzích bez jakékoliv intervence státu,
- záruka je spojena se speciální finanční transakcí, týká se pevné maximální částky, nepokrývá více než 80 % nevyrovnané půjčky nebo jiných finančních závazků a není časově neomezená,
- za záruku je zaplacena tržní cena (která odráží, mimo jiné, výši a délku trvání záruky, záruku danou vypůjčovatelem, finanční postavení vypůjčovatele, odvětví a výhled činnosti vypůjčovatele, sazby za nedodržení závazku a jiné ekonomické podmínky).

Státní záruky mohou být poskytovány také na základě programů záruk. Také u těchto existují podmínky, při jejichž splnění se nejedná o veřejnou podporu:

- program nedovoluje poskytnout záruky dlužníkům ve finančních potížích
- dlužníci by byli schopni získat půjčku se zárukou/zárukou za tržních podmínek
- záruka je určena na specifickou finanční transakci, je omezená na pevnou částku, nepokrývá více než 80 % úvěru, záruka nesmí být nejasně formulovaná
- programy jsou založeny na realistickém odhadu rizika, které je obsaženo v prémii, kterou platí věřitel
- program je založen na lhůtách, které budou respektovat i budoucí záruky

- prémie pokrývá normální riziko spojené se zárukou i administrativní náklady programu.

1.2 Daňové úlevy

Daňová opatření, která se týkají všech podniků, jsou všeobecnými opatřeními a nespádají do působnosti pravidel o veřejné podpoře. Je-li však veřejným orgánům dána pravomoc rozhodovat podle svého uvážení, zda určitý podnik získá daňovou úlevu, může se v konkrétním případě jednat o veřejnou podporu.

Jako veřejná podpora může být posouzeno jakékoli opatření veřejných orgánů, které bude např. snižovat daňový základ, povede k prominutí daně, nebo i odkladu platby daně.

2. VEŘEJNÁ PODPORA TÝKAJÍCÍ SE JEDNOTLIVÝCH HOSPODÁŘSKÝCH ODVĚTVÍ (SEKTOROVÁ PODPORA)

2.1 Syntetická vlákna

Veřejná podpora pro odvětví syntetických vláken není v současné době upravena žádným speciálním předpisem ES, který by poskytoval ucelený přehled o možných typech podpory v tomto odvětví. Je proto nutné vždy sledovat odvětvové omezení, které obsahuje příslušný předpis ES platný pro konkrétní typ veřejné podpory (např. předpis pro podporu školení, zaměstnanosti, pro podporu výzkumu a vývoje apod.).

Definice odvětví syntetických vláken je obsažena v příloze D Multisektorálního rámce pro regionální podporu velkých investičních projektů¹. V souladu s tímto rámcem se odvětvím syntetických vláken rozumí:

- extruze (protlačování)/texturizace (tvarování) všech druhových typů vláken (střížných i přízových) na bázi polyesterové, polyamidové, akrylátové nebo polypropylenové, a to bez ohledu na finální použití z nich vyrobených produktů, nebo
- polymerace (včetně polykondenzace), pokud je integrována s extruzí do jednoho výrobního celku, nebo
- jakákoli pomocná technologie spojená se současnou instalací extruzní/texturizační kapacity provedenou případným příjemcem nebo jinou společností ve skupině, které patří a která je při dané konkrétní průmyslové činnosti běžně integrována s touto kapacitou do jednoho výrobního celku.

V současné době je pro toto odvětví, s výjimkou malých a středních podniků, zcela vyloučena investiční podpora a rovněž podpora na vytváření pracovních míst dle předpisu o zaměstnanosti.

2.2 Veřejná podpora v oblasti oceli

K veřejné podpoře v odvětví oceli se vyjadřují podrobněji Pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013 a Sdělení EK k podpoře na záchranu a restrukturalizaci a podpoře na uzavírání v ocelářském průmyslu². V Příloze I Pokynů k regionální podpoře lze pak najít vymezení ocelářského odvětví pro účely veřejné podpory.

¹ Úřední věstník EU, C 70, 19.3.2002

² Úřední věstník EU, C 70, 19.3.2002

Ocelářským průmyslem se rozumí průmysl, který zpracovává železnou rudu, s výjimkou pyritu, houbovitě železo nebo ocel, železný šrot a manganovou rudu na výrobu následujících výrobků:

- a) surové železo a feroslitiny, a to surové železo pro ocelářský průmysl, slévárenské a ostatní surové železo, zrcadlovinu a vysokouhlíkový feromangan
- b) surové výrobky a polotovary ze železa, obyčejné nebo speciální oceli včetně výrobků pro opětovné použití a převálcování, a to tekutá ocel litá anebo nelitá do ingotů, včetně ingotů na kování, polotovary, konkrétně sochory, bloky, ploštiny, předvalky a polotovary pro pocínování, široké svitky válcované za tepla kromě svitků klasifikovaných jako finální výrobky
- c) za tepla válcované finální výrobky ze železa, obyčejné nebo speciální ocele, a to kolejnice, pražce, loďářské desky, samostatné desky, stropní nosníky, hrubé profily 80 mm a více, štetovnice, tyče a profily pod 80 mm a plocháče pod 150 mm, drát, kruhové a čtvercové produkty pro roury, za tepla válcované pruhy a pásy, včetně pásů pro roury, za tepla válcované plechy do síly 3 mm, tabule a plechy v síle 3 mm a více, univerzální tabule v síle 150 mm a více
- d) finální výrobky ze železa, obyčejné a speciální ocele, a to pocínované plechy, bílé plechy cínověolověné, černé plechy, pozinkované plechy a ostatní povlakované plechy, za studena válcované plechy pod 3 mm síly, elektroplechy, pásy na pocínování, za studena válcované plechy a ve svitcích a pásech, síly 3 mm a více, bezešvé trubky, roury a duté profily, svařované železné a ocelové trubky a roury, jejichž vnější průměr přesahuje 406,4 mm.

V odvětví ocelářského průmyslu je možné v současné době poskytnout pouze podporu zaměřenou na výzkum a vývoj, na ochranu životního prostředí, na školení, na zaměstnanost (pro velké podniky s omezením) a na uzavření podniku (podpora na propouštění nepotřebných zaměstnanců a podpora na utlumení výroby).

2.3 Veřejná podpora v oblasti uhlí

Základní hodnotící kritéria pro posuzování veřejné podpory v uhelném odvětví jsou upravena v Nařízení Rady ES č. 1407/2002 o veřejné podpoře uhelnému průmyslu³. Toto nařízení se vztahuje pouze na černé uhlí. Ve vztahu k hnědému uhlí platí obecná pravidla pro veřejnou podporu.

Právo ES umožňuje v uhelném průmyslu (tj. černouhelném) poskytovat pouze podporu pro omezení činnosti (na krytí ztrát u těch výrobních jednotek, které jsou určeny k uzavření), podporu za účelem přístupu k zásobám černého uhlí (na financování rozdílu mezi výrobními náklady a cenou na světovém trhu a na investiční podporu), podporu na pokrytí mimořádných nákladů (spojených s racionalizací a restrukturalizací společnosti), podporu zaměřenou na výzkum a vývoj a podporu na ochranu životního prostředí.

2.4 Veřejná podpora v oblasti dopravy

Veřejnou podporu v sektoru dopravy upravují v rámci Smlouvy o ES kromě článků 87 až 89, týkajících se obecně veřejné podpory, také články 70 – 80 Smlouvy o ES. Tyto články se zabývají obecně dopravní politikou Společenství a uplatní se na oblast železniční, silniční i vnitrozemské vodní dopravy. Specifickým článkem je článek 73 Smlouvy o ES, který stanoví, že podpory budou slučitelné se společným trhem, pokud odpovídají potřebě koordinovat dopravu nebo budou představovat úhradu za vykonávání určitých závazků obsažených v koncepci veřejné služby. (Tento článek však není možné aplikovat přímo, ale jen prostřednictvím Nařízení 1191/69 a 1107/70.) Oblast dopravy je dále

---

² Úřední věstník EU, L 205, 2.8.2002

upravena řadou nařízení, směrnic a rozhodnutí⁴. Veřejná podpora pro námořní a leteckou dopravu může být poskytnuta pouze na základě článků 87 a 88 Smlouvy o ES.

2.4.1 Železniční, silniční, vnitrozemská lodní doprava

Pravidla připouštějí veřejnou podporu související s rozvojem kombinované dopravy, vnitrostátní lodní dopravy, dále podporu zaměřenou na výzkum a vývoj dopravních systémů (nesmí se jednat o komerční provoz) a na náklady spojené s infrastrukturou u železnic a vnitrostátní lodní dopravy.

V oblasti dopravy železniční, silniční a vnitrozemské lodní je dále přípustná veřejná podpora, která uspokojuje potřebu koordinace dopravy nebo představuje úhradu za splnění určitých závazků vyplývajících z povahy služby veřejnosti (např. závazek přepravovat, tarifní závazek apod.).

2.4.2 Letecká doprava

„Pokyny Společenství pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť“ obsahují úpravu veřejné podpory a postupy při poskytování veřejné podpory v případě:

- financování leteckých společností,
- financování letištní infrastruktury,
- subvencí na provozování letištních infrastruktur,
- subvencí na letištní služby,
- zahájení činnosti nových leteckých společností.

Jako možné nástroje financování jsou aplikovány – princip soukromého investora, kompenzace za služby obecného hospodářského zájmu a podrobně jsou stanoveny podmínky, za kterých bude podpora pro začínající letecké společnosti považována Evropskou komisí za podporu slučitelnou se společným trhem ES. Na činnosti, které spadají do odpovědnosti státu v rámci výkonu jeho veřejných pravomocí, se nevztahují pravidla o veřejné podpoře, poněvadž nemají hospodářský charakter. Jedná se např. o kontrolu leteckého provozu, zajišťování bezpečnosti, policii, clo, hasiče. Platí, že financování těchto činností musí směřovat na pokrytí nákladů vzniklých při výkonu uvedených činností.

3. VEŘEJNÁ PODPORA PLATNÁ NAPŘÍČ HOSPODÁŘSKÝMI ODVĚTVÍMI (HORIZONTÁLNÍ PODPORA)

Horizontální veřejná podpora představuje takovou podporu, která je určena na řešení problémů různého charakteru, které se mohou objevit v kterémkoliv odvětví hospodářství.

Tato pravidla se vztahují na veřejnou podporu pro výzkum a vývoj, veřejnou podporu pro malé a střední podniky, veřejnou podporu pro ochranu životního prostředí, veřejnou

---

⁴ **Nařízení Rady č. 1191/69** o postupu členských států ve vztahu k závazkům vyplývajícím z charakteru veřejných služeb v oblasti dopravy železniční, silniční, vnitrozemské lodní, novelizované Nařízením Rady č. 1893/91, **Nařízení Rady č. 1107/70** o poskytování podpor v oblasti železniční, silniční, vnitrozemské lodní, novelizované různými nařízeními Rady (srov. Nařízení Rady č. 543/97), **Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 1370/2007** o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici, jež vstupuje v platnost dne 3. prosince 2009 a nahradí stávající Nařízení 1191/69 a 1107/70. **Pokyny** pro uplatňování čl. 92 a 93 Smlouvy o ES na veřejnou podporu v **oblasti letecké dopravy z 10.12.1994**

podporu pro záchranu a restrukturalizaci podniků, veřejnou podporu pro zaměstnanost a veřejnou podporu pro školení.

Pravidla se netýkají některých odvětví průmyslu, která jsou obzvláště citlivá, například kvůli nadměrné kapacitě nebo proto, že spadají pod jiná pravidla specifická pro tento průmysl, která mají přednost před obecnými pravidly.

3.1 Veřejná podpora pro výzkum, vývoj a inovace

Veřejnou podporu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací lze poskytovat na základě Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, publikovaného v Úředním věstníku pod číslem OJ 2006/C 323/01 („Rámec“). Při splnění Rámcem stanovených podmínek lze poskytnout podporu na projekty VaV, podporu na studie technické proveditelnosti, podporu pro malé a střední podniky na náklady práv k průmyslovému vlastnictví, podporu pro mladé inovativní podniky, podporu na inovace postupů a organizační inovace ve službách, podporu na poradenské služby a podpůrné služby v oblasti inovací, podporu a vypůjčení vysoce kvalifikovaných pracovníků a podporu pro inovační seskupení. Maximální míra veřejné podpory, která může být na daný projekt poskytnuta závisí na druhu opatření (viz shora). Malé a střední podniky mohou k základní míře podpory obdržet bonusy v rozmezí od 10% do 20%, opět v závislosti na druhu opatření.

Za veřejnou podporu není považováno:

- i) veřejné financování nehospodářských činností v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, prováděných výzkumnými organizacemi (čl. 3.1.1. Rámce);
- ii) zadání výzkumu a vývoje veřejnými orgány podnikům na základě tržních podmínek (tj. v rámci otevřeného nabídkového řízení).

3.2 Veřejná podpora pro malé a střední podniky

Základním předpisem upravujícím podporu pro malé a střední podniky je Nařízení Evropské komise č. 70/2001 o podpoře malého a středního podnikání ve znění Nařízení Evropské komise č. 364/2004 ze dne 25.2.2004. V souladu s definicí upravenou ve výše uvedeném nařízení se drobným podnikatelem rozumí takový podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a výše ročního obrátu nebo aktiv nepřesahuje 2 mil. EUR, malým podnikatelem podnik zaměstnávající méně než 50 osob s ročním obratem nebo aktivy do 10 mil. EUR a středním podnikatelem podnik s méně než 250 zaměstnanci a ročním obratem do 50 mil. EUR nebo aktivy do 43 mil. EUR.

Způsob, jakým je počet zaměstnanců či výše obrátu/aktiv zjišťována, dále závisí na tom, zda podnik spadá do kategorie tzv. „samostatných“, „spojených“, nebo „partnerských“ podniků.

Omezení veřejné podpory pro malé a střední podniky platí v odvětví uhelného průmyslu a průmyslu stavby lodí, dále u činností spojených s výrobou, zpracováním nebo marketingem zemědělských výrobků, u činností spojených s vývozem a v případě podpory podmíněné preferováním domácího zboží před zbožím dovezeným.

Malým a středním podnikům lze dle Nařízení Komise č. 70/2001 poskytnout veřejnou podporu na:

- investice, a to hmotné i nehmotné (míra veřejné podpory vychází z Regionální mapy intenzity veřejné podpory)
- poradenské služby (nejvýše 50 % výdajů)
- účast na veletrzích v zahraničí (pro první účast, a to nejvýše 50 % výdajů)

- výzkum a vývoj, technické studie proveditelnosti (od 35 % do 100 % výdajů v závislosti na fázi výzkumu)
- patenty a práva průmyslového vlastnictví (od 35 % do 100 % výdajů v závislosti na fázi výzkumu, z něhož vzešla práva průmyslového vlastnictví).

Podpora smí být dále poskytnuta na vytváření pracovních míst, životní prostředí a vzdělávání, a to v souladu s podmínkami stanovenými předpisy, které tyto oblasti upravují⁵.

3.3 Veřejná podpora na ochranu životního prostředí

V roce 2001 Evropská komise přijala Obecné zásady Společenství o veřejné podpoře na ochranu životního prostředí⁶, které upravují podporu určenou k nápravě a prevenci poškozování životního prostředí anebo přírodních zdrojů, nebo k podpoře efektivního využívání těchto zdrojů. Platnost Obecných zásad skončí dnem 31. 12. 2007.

Veřejnou podporu pro ochranu životního prostředí je možné rozdělit do tří skupin: investiční podpora, podpora na poradenské služby a provozní podpora.

Investiční podpora může být poskytnuta na přizpůsobení se novým závazným normám Společenství na ochranu životního prostředí, a to pouze malým a středním podnikům na přechodnou dobu do výše 15 % výdajů. Podnikatelským subjektům zavádějícím vyšší standardy než jsou závazné normy na ochranu životního prostředí je možné poskytnout podporu na investice do 30 % investičních výdajů. V případě investic do úspor energie, na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie a na využívání obnovitelných zdrojů energie může být poskytnuta podpora až do výše 40 % nákladů. Ve výjimečných případech však i do 100 % výdajů.

Až do 100 % výdajů je umožněna podpora na sanaci znečištěných průmyslových oblastí a dále na přemístění podnikatelských subjektů, které bylo úředně či soudně nařízeno.

Na poradenské služby lze poskytnout podporu pouze malým či středním podnikům, a to do výše 50 % výdajů.

Provozní podpora pro nakládání s odpady a v oblasti úspor energie, spolu s podporou v podobě snížení/osvobození od daně (při zavádění ekologických daní), může být poskytnuta na plnou výši nákladů, ovšem za podmínky pětiletého lineárního klesání až na nulovou hodnotu.

3.4 Veřejná podpora pro záchranu a restrukturalizaci podniků v potížích

Pravidla pro tento typ podpory upravují Pokyny Společenství pro veřejnou podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v potížích⁷. Z působnosti předpisu jsou vyloučeny podniky v odvětví uhlí a oceli, nově vytvořené podniky po dobu prvních 3 let od zahájení činnosti a podniky patřící do obchodní skupiny, pokud se prokáže, že obtíže zavinila tato skupina a tato je schopna obtíže vyřešit vlastními prostředky.

Podnik v potížích je zejména takový subjekt, který není schopen dlouhodobě plnit svoje závazky. Bez vnější intervence by patrně musel ukončit svoji činnost. Obvyklými znaky

⁵ Nařízení Evropské komise č. 2204/2002 (Úřední věstník EU, L 337, 13.12.2002), Nařízení Komise č. 68/2001 ve znění Nařízení č. 363/2004 (Úřední věstník EU, L 10, 13.1.2001 a L 63, 28.2.2004), Obecné zásady Společenství o veřejné podpoře na ochranu životního prostředí (C 37, 3.2.2001)

⁶ Úřední věstník EU, C 37, 3.2.2001

⁷ Úřední věstník EU, C 244, 1.10.2004

podniku v potížích je dlouhodobá platební neschopnost, neplnění závazků, snižující se obrát, hospodářská ztráta. Podporu může získat pouze v případě, kdy prokazatelně není schopen zotavit se z vlastních zdrojů ani z prostředků, které získá od svých vlastníků/akcionářů či společníků nebo z tržních zdrojů.

Je nezbytné rozlišovat mezi podporou pro záchranu podniku a podporu na restrukturalizaci. Podpora na záchranu je dočasným opatřením a slouží k tomu, aby se podnik udržel na trhu do doby než bude vypracován jeho plán restrukturalizace.

Podpora na záchranu je jednorázová podpora, která smí být poskytnuta pouze formou záruk nebo úvěru, na dobu nejdéle 6 měsíců, s úrokem srovnatelným s běžnými sazbami na trhu.

Veřejná podpora na restrukturalizaci je přípustná pouze na základě restrukturalizačního plánu schváleného Evropskou komisí. Plán musí obsahovat zejména průzkum trhu, interní opatření sledující zlepšení životaschopnosti podniku, ukončení dlouhodobých ztrátových činností, popis příčin potíží, současný stav a budoucí vývoj nabídky a poptávky na relevantním trhu. Příjemce je vázán provedením tzv. kompenzačních opatření (omezení kapacity apod.) stanovených Komisí a úhradou příspěvku na restrukturalizační náklady (25 % u malých podniků, 40 % u středních podniků a 50 % u velkých podniků). Forma restrukturalizační podpory není žádným způsobem omezena. V každém případě je však příjemce povinen předkládat Evropské komisi v půlročních intervalech pravidelné zprávy o řádném provádění schváleného restrukturalizačního plánu.

Podpora na záchranu či restrukturalizaci podniků smí být poskytnuta jednomu příjemci pouze jedenkrát za dobu 10 let.

3.5 Veřejná podpora na zaměstnanost

Základní hodnotící kritéria pro veřejnou podporu na zaměstnanost jsou obsažena v Nařízení Evropské komise č. 2204/2002. Automatická výjimka se vztahuje pouze na podporu na vytváření nových pracovních míst, podporu při nábore znevýhodněných a postižených pracovníků a podporu k pokrytí dalších nákladů vyplývajících ze zaměstnávání postižených pracovníků. Z hlediska odvětví může podporu čerpat subjekt v kterémkoli průmyslu, s výjimkou uhelného sektoru a odvětví stavby lodí. V případě podpory na vytváření pracovních míst je vyloučen sektor dopravy a odvětví, v která nejsou způsobilá pro regionální podporu.

Míra veřejné podpory na vytváření pracovních míst se řídí Regionální mapou intenzity veřejné podpory a může dosahovat až 50 %, pro malé a střední podniky až 75 % mzdových nákladů u nově vytvořených pracovních míst za dobu dvou let.

Podpora při nábore nesmí přesáhnout u znevýhodněných pracovníků 50 % a u postižených pracovníků 60 % mzdových nákladů za dobu jednoho roku po nábore. Postiženým pracovníkem je osoba takto uznaná podle vnitrostátního právního řádu, nebo osoba s vážným tělesným, mentálním nebo duševním postižením. Znevýhodněnými pracovníky jsou např. dosud nezaměstnané osoby mladší 25 let, samoživitel pečující o dítě, nezaměstnaný starší 50 let, nezaměstnaný bez středoškolského vzdělání, ženy po návratu z mateřské dovolené.

Zaměstnavatelé mohou obdržet podporu potřebnou pro kompenzaci snížené produktivity a pro financování dodatečných nákladů na přizpůsobení prostorů a zařízení a na potřebnou asistenci, plynoucí ze zaměstnávání postižených pracovníků.

3.6 Veřejná podpora určená na školení

Většina veřejných výdajů určených na oblast vzdělávání nespadá do působnosti pravidel o veřejné podpoře, například:

- školní výuka a prvotní vzdělávání (učňovské)
- školení a rekvalifikace nezaměstnaných včetně jejich vzdělávání v podnicích
- školení zaměstnanců v oboru, který není spojen s jejich stávajícím pracovním místem ani zaměstnavatelem
- obecné programy daňových pobídek, které jsou automaticky přístupné všem firmám investujícím do vzdělání.

Případná veřejná podpora, která plyne ze zaměření pouze na určité společnosti či určitá odvětví, se řídí pravidly Nařízení Evropské komise č. 68/2001 o veřejné podpoře školení, ve znění Nařízení Evropské komise č. 363/20045. V souladu s tímto předpisem není přípustné poskytovat podporu na školení v odvětví uhlénoho průmyslu.

Pro účely veřejné podpory se rozlišuje vzdělávání obecné, které má široké uplatnění, a specifické, využitelné pouze pro úzký okruh firem či oborů. Obecné vzdělávání zvyšuje kvalifikaci a použitelnost zaměstnance, a tím i jeho možnosti při hledání práce, proto v jeho případě může podpora dosahovat až 60 %, u malých a středních podniků až 80 % uznatelných výdajů.

Specifické vzdělávání smí být podpořeno nejvýše do 35 %, u malých a středních podniků do 45 % uznatelných výdajů. Míra veřejné podpory může být dále zvýšena o 10 %, pokud se školení týká znevýhodněných pracovníků (dosud nezaměstnaná osoba mladší 25 let, osoba starší 45 let bez vyššího odborného vzdělání, dlouhodobě nezaměstnaná osoba, osoba s vážným tělesným, mentálním či duševním postižením, ženy po návratu z mateřské dovolené).

Uznatelné výdaje přitom zahrnují osobní výdaje vyučujících osob; cestovní náklady vyučujících a školených osob, další náklady jako např. materiály a pomůcky, hodnotu opotřebení nástrojů a vybavení, za předpokladu, že jsou užívány výhradně pro vzdělávací projekt, náklady na organizační a poradenské služby související se vzdělávacím projektem a osobní náklady školených osob až do výše ostatních výše uvedených vhodných nákladů přičemž tyto náklady se musí vztahovat k době, po kterou byly tyto osoby fakticky přítomny na školení.

4. REGIONÁLNÍ VEŘEJNÁ PODPORA

Regionální podpora je určena k rozvoji méně rozvinutých regionů formou podpory investic a vzniku nových pracovních míst. Podporuje rozvoj, modernizaci a diverzifikaci aktivit podniků působících v těchto regionech a podporuje zájem nových firem o podnikání zde. Poskytnutí takové podpory je podmíněno udržením investice a vzniklých pracovních míst po určité časové období, zpravidla 5 let.

V závislosti na cíli, který sleduje, musí regionální podpora:

- 1) podporovat výrobu (dlouhodobé investice na podporu činnosti)
- 2) vytvářet nová pracovní místa.

Úroveň podpory je měřena její intenzitou ve srovnání k určitým, v úvahu přicházejícím nákladům. Zaostávajícím regionům, což jsou v současné době všechny oblasti České republiky, s výjimkou regionu NUTS II Praha, je stanovena míra veřejné podpory maximálně do 40 % výše investičních nákladů (přesnou výši udává Regionální mapa intenzity veřejné podpory).

Podpora může být poskytnuta pouze na tzv. počáteční investici, která se týká založení nového podniku, rozšíření stávajícího podniku, rozšíření výrobního sortimentu podniku o nové, dodatečné výrobky nebo zásadní změny výrobního postupu stávajícího podniku.

Podpora vytváření pracovních míst se v tomto kontextu týká pouze pracovních míst vytvořených v důsledku realizace počáteční investice. Vznik pracovních míst je chápán jako čistý nárůst počtu zaměstnanců v určitém podniku ve srovnání s průměrem za předchozích 12 měsíců.

Investiční podpora a podpora na vytváření pracovních míst se mohou vzájemně kombinovat, nesmí však dojít k překročení maximální míry veřejné podpory platné pro daný region dle Regionální mapy intenzity veřejné podpory.

Od 1. 1. 2007 je poskytování regionální veřejné podpory posuzováno podle Pokynů k regionální podpoře na období 2007-2013⁸. Regionální veřejnou podporu nelze poskytnout do oblasti rybolovu, těžby uhlí, výroby zemědělských produktů uvedených v Příloze I Smlouvy o založení ES, dále do ocelářského odvětví a výroby umělých vláken. V oblasti dopravy a stavby lodí platí regionální veřejnou podporu poskytnout lze, avšak pro tato odvětví platí rovněž zvláštní pravidla, která se mohou úplně nebo částečně odchylovat od úpravy obsažené v Pokynech.

Veřejná podpora pro velké investiční projekty

Poskytování regionální veřejné podpory, která by vzhledem ke své výši mohla mít závažnější dopad na společný trh a soutěž je od 1. 1. 2007 upravena v Pokynech k regionální podpoře na období 2007-2013. Intenzita a výše podpory pro velké projekty je snížena.

Maximální možná míra regionální veřejné podpory pro velké investiční projekty je stanovena následujícím způsobem:

Náklady vhodné na poskytnutí podpory	Upravený strop podpory
do 50 milionů EUR	100 % regionálního stropu podpory
část nákladů mezi 50 a 100 miliony EUR	50 % regionálního stropu podpory
nad 100 milionů EUR	34 % regionálního stropu podpory

Dále je stanovena povinnost členského státu notifikovat každý případ regionální podpory, ve kterém je podpora vyšší, než jakou je možné poskytnout na investici přesahující 100 milionů EUR.

Podpora nově založeným podnikům

Pokyny zavádí novou formu podpory, jejímž cílem je motivovat k zakládání nových podniků v podporovaných oblastech. Tato podpora je určena pouze malým podnikům, vzniklým před méně než pěti roky, je co do výše omezena a musí být postupně snižována. Podporu je možné poskytnout pouze do výše 2 mil. EUR pro jeden malý podnik, působící v regionu podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o založení ES. Podpora může být poskytnuta i pro podniky, působící v regionu podle čl. 87 odst. 3 písm. c)

⁸ OJ 2006/C 54/08

smlouvy o založení ES. Tímto regionem byl v ČR až do 31. 12. 2006 region NUTS II Praha, který však tento status od 1. 1. 2007 ztratil a pro tuto formu podpory tak nebude oprávněn. Roční částky podpory přiznané nově založeným malým podnikům nesmí překročit 33% uvedené celkové částky podpory pro jeden podnik.

Bloková výjimka pro regionální investiční podporu

Bloková výjimka vyjímá z oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy o založení ES takové transparentní režimy regionální investiční podpory, které splňují blokovou výjimkou stanovené podmínky ve vztahu ke způsobilým výdajům a maximálním mírám podpor stanovených Regionální mapou.

Hmotná pravidla pro poskytování regionální investiční podpory dle blokové výjimky jsou shodná s pravidly obsaženými v Pokynech k regionální podpoře na období 2007-2013. Blokovou výjimkou nejsou vyňaty mj. podpory určené pro velké investiční projekty, u nichž celková částka podpory přesáhne 75% maximální částky podpory, kterou v dotčeném regionu může získat investice se způsobilými náklady ve výši 100 mil. EUR.

IV. DOPORUČENÍ PRO PRAXI

KONZULTUJTE S ÚŘADEM

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je připraven na konzultace s poskytovateli veřejné podpory ať už o obecných otázkách dohledu nad veřejnou podporou nebo otázkách týkajících se konkrétních případů. Smyslem činnosti Úřadu v oblasti veřejné podpory je rovněž usnadnit poskytovatelům a příjemcům veřejné podpory správné pochopení pravidel platících pro veřejnou podporu. Je v zájmu poskytovatelů veřejné podpory využít možnosti konzultací s pracovníky Úřadu a odstranit tak již v počáteční fázi jakékoliv potenciální nejasnosti, popř. připravit kvalitní podklady pro notifikaci případů Evropské komisi a zjednodušit proces schvalování podpory. Celý proces poskytnutí veřejné podpory může být velmi urychlen právě prostřednictvím těchto konzultací.

NOTIFIKUJTE PROJEKTY VEŘEJNÉ PODPORY

Pravidlem pro získání právní jistoty ohledně otázky, zda určité opatření obsahuje veřejnou podporu a zda je tato slučitelnou je včasná notifikace Evropské komisi. Jak již bylo uvedeno v předcházejících částech, pojem veřejné podpory je velmi široký, zahrnuje celou řadu forem a nikoliv pouze přímé udělení finančních prostředků (dotace). Poskytnutí veřejné podpory, která nebyla notifikována a schválena Evropskou komisí vystavuje poskytovatele nebezpečí prošetřování nezákonné veřejné podpory ze strany Komise a příjemce podpory riziku vrácení jak již vyplacené veřejné podpory, tak i zaplacení úroků z této podpory.

I v případě, kdy se poskytovatelé budou domnívat, že daná veřejná podpora nespadá pod režim zákona o veřejné podpoře (protože splňuje kritéria pravidla *de minimis* nebo spadá pod režim zákonných výjimek) měli by za účelem odstranění veškerých pochybností konzultovat s příslušnými pracovníky Úřadu.

INFORMUJTE SE O ZÁKONNOSTI PŘIJÍMANÉ PODPORY

V případě, že poskytovatel nesplní svoji povinnost notifikovat záměr poskytnout veřejnou podporu, bude poskytnutá podpora považována za nezákonnou a pokud nebude následně prohlášena Evropskou komisí za podporu slučitelnou s pravidly ES, je příjemce povinen takovouto podporu vrátit. Není přitom možné, aby se příjemce veřejné podpory odvolával na neznalost předpisů z této oblasti a na povinnost poskytovatele notifikovat veřejnou podporu. Z toho důvodu je na místě důrazně doporučit příjemcům podpory, aby se informovali u poskytovatelů, zda obdrží podporu schválenou ze strany Úřadu (před vstupem ČR do EU) či ze strany Evropské komise, nebo zda se jedná o opatření, které nepředstavuje veřejnou podporu a na základě jakých předpokladů.

INFORMUJTE ÚŘAD O VEŠKERÉ POSKYTNUTÉ VEŘEJNÉ PODPOŘE

Poskytovatelé podpory jsou povinni informovat Úřad o veškeré poskytnuté a poskytované veřejné podpoře a dalších skutečnostech stanovených v § 5 zákona č. 215/2004 Sb. Jedná se o povinnost ex-post zahrnující veškeré poskytování veřejné podpory (dle vyhlášky Úřadu o plnění informační povinnosti) a dále povinnost informovat o podáních učiněných vůči Evropské komisi.

V. KONTAKTNÍ ADRESY

Podrobnější informace z oblasti veřejné podpory lze získat na adresách:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
odbor veřejné podpory
tř. Kpt. Jaroše 7
604 55 Brno

tel. 542 167 122

e-mail: posta@compet.cz

www.compet.cz

Evropská komise:

http://www.europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/